

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen johdosta

Ilmoituksen tekijä

Fintoil Hamina Oy
Innopoli 2, Tekniikkatie 14, 02150 ESPOO

Puhdistettavan alueen osoite

Kaasusatamantie 8, 49460 HAMINA
kiinteistörekisteritunnus: 75-402-1-187

Kiinteistön omistaja

Haminan kaupunki c/o HaminaKotka Satama Oy

Vireilletuloaika ja -peruste

8.2.2021
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 136 §

Alueen aiempi käyttö ja tuleva käyttö

Alueelle tullaan vuosien 2021 ja 2022 aikana rakentamaan Fintoil Hamina Oy:n uusi mäntyöljytislaamo sekä siihen liittyvä Samat Nordic Oy:n hallinnoima säiliökenttä. Toiminnalle on myönnetty ympäristölupa 16.11.2020 (Nro 400/2020, Dnro ESAVI/13144/2020).

Kohdealue on ollut aiemmin osa puutavaran kyllästysaluetta, jossa on harjoitettu mm. puhelinpylväiden kyllästys- ja varastointitoimintaa. Kyllästyksessä on käytetty kreosoottia sekä CCA- yhdisteitä. Kohdealueen itäosia on käytetty junanlastausalueena, jossa on aiempien selvitysten perusteella tapahtunut öljyvuotovahinko, jonka seurauksena öljyä on valunut laituralueelle, ja sadevesiviemärien kautta mereen asti.

Kohdealue on asemakaavaan osoitetulla satama-alueella (LS), jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia (t/kem).

Maksu

880 €

Lähiympäristö

Kohde sijaitsee Haminan sataman teollisuusalueella kiinteistön 75-402-1-187 lounaisosassa. Kohdealueen länsipuolella sijaitsee BASF Oy:n paperipäälystedispersiotehdas, eteläpuolella FGG Finngas GmbH:n kaasuterminaali ja pohjoispuolella Puotelinpohjan vanha merenlahti. Hankealueen itäpuolella sijaitsee rata-alue, jonka toisella puolella sijaitsee Neste Oyj:n terminaalialue. Kohteen naapurustossa ei ole asutusta eikä sijaitse yksityishenkilöiden omistamia kiinteistöjä. Hankealue on esitetty kartalla päätöksen liitteessä 1.

Maaperä- sekä pinta- ja pohjavesitiedot

Hankealue on pääosin päällystämätöntä murske- ja sorapintaista kenttäaluetta. Pinnan tasauserroksen alla on hiekka- ja sorakerroksia, jotka ovat paikoin luonnonmaakerroksia ja paikoin täyttömaata. Hankealueen maaperän pinnantason korko vaihtelee välillä +2,8...+3,5. Kenttäalueen pinta viettää hyvin loivasti pohjoiseen. Myös kallion pinnantasoviettää pohjoiseen. Hankealueen eteläosissa kallion varmistettu pinnantasoviettää syvyytasovälillä +0...-2, kun taas pohjoisosissa kallion pinnantasoviettää keskimäärin tasovälillä -4...-5.

Kohdekiinteistö ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue (Ruissalo, 1-lk., 0591701) sijaitsee noin 2,0—2,5 kilometrin etäisyydellä kohteesta. Pohjaveden pinnantasoviettää noin 1,2—2,0 metrin syvyydellä maaperän nykyisestä pinnantasosta mitattuna. Meriveden pinnankorkeuden vaihtelut vaikuttavat kiinteistöllä sijaitsevan pohjaveden pinnantasoon. Kohteen pohjavettä ei hyödynnetä talous- tai juomavetenä.

Aiemman ympäristöluvan (Kaakkois-Suomen Ympäristökeskus, 7.2.2007) mukaan alueen pohjavedet kulkeutuvat maaperän moreenikerroksessa pääasiassa alueen pohjoispuolella sijaitsevaan Puotelinpohjan jätevesialtaaseen. Kohdekiinteistön maaperässä sijaitsevan pohjaveden on todettu pilaantuneen aiemman teollisen toiminnan seurauksena. Pohjavesiseurannassa (Neste Oyj) on Puotelinpohjan suunnassa todettu öljyhiilivetyjä, fenoleja, PAH-yhdisteitä sekä metalleja. Haitta-ainepitoisuuksissa ei ole todettu merkittäviä muutoksia vuosina 2014–2019.

Nykyinen kenttärakenne tullaan asfaltoimaan uuden mäntyöljytislaamon rakentamisen yhteydessä. Hulevedet tullaan ohjaamaan niiden syntypisteen mukaan öljynerotuskaivojen kautta joko Kymen Vesi Oy:n jätevesiviemäriin (tärpätti- ja hartsisäiliöiden vallitilat) tai sataman hulevesiviemäriverkkoon.

Tutkimus- ja suunnitelma asiakirjat

Fintoil Hamina Oy, Haminan satama, Kaasusatamantie 8, Puhdistuksen yleissuunnitelma, Sipti Environment Oy, 8.2.2021.

HaminaKotka Satama Oy, Kaasusatamantie, Hamina, Tutkimusraportti, Ramboll Finland Oy, 30.12.2019

HaminaKotka Satama Oy, Haminan öljysatama, Kaasusatamantie 8:n haitta-
ainetutkimukset, Tutkimusraportti, Sipti Environment Oy 15.1.2021

Haminan sataman maaperätutkimus, Tutkimusraportti, Insinööritoimisto Paavo
Ristola Oy, 23.12.1999

Alueella tehtyt maaperä- ja pohjavesitutkimukset

Kohdekiinteistöllä on tehty ympäristötekniisiä tutkimuksia ainakin vuosina 1989, 1999, 2002, 2004 sekä 2019 ja 2020. Aiempien tutkimusten perusteella maaperän pilaantuneisuutta (PAH-yhdisteet, kreosootti, öljyhiilivedyt, raskasmetallit) ja jätejakeita (kyllästetty puuaines) esiintyy vaihtelevasti koko kiinteistöllä. Haitta-aineita on todettu myös pohjavedessä ja Puotelinpohjan sedimentissä. Vuosina 2019—2020 tehtyjen tutkimusten perusteella varsinaisella Fintoil Hamina Oy:n vuokra-alueella pilaantuneisuus rajoittuu sen keskivaiheille sekä koillisosaan.

Vuoden 2019 tutkimukset

Fintoil Hamina Oy:n tulevan mäntyöljytislaamon hankealueella tehtiin maaperän pilaantuneisuustutkimuksia joulukuussa 2019. Maanäytteitä otettiin yhteensä 24 tutkimuspisteestä. Kairatutkimukset ulotettiin 4 metrin syvyyteen maanpinnan tasosta mitattuna. Haitta-aineanalyysejä teetettiin laboratoriossa yhteensä 20 näytteestä.

Tulosten perusteella haitta-aineita esiintyy ainakin 0–2 metrin syvyydessä ja on mahdollista, että haitta-ainepitoista maa-ainesta tavataan paikoin myös syvemmissä maakerroksissa tutkimusalueella. Aistinvaraisten havaintojen perusteella kohteen maaperässä sijaitsee vaihtelevia määriä jätejakeita, kuten kreosootilla kyllästettyä puuainesta ja vanhoja rakenteita.

Tutkimuksissa todettiin neljässä tutkimuspisteessä kohonneita, PIMA-asetuksen (VNa 214/2007) mukaisen kynnysarvotason sekä alemman ja ylemmän ohjearvotason ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita. Tutkimuspisteissä RF101 ja RF117 todettiin PIMA-asetuksessa määritetyt ylemmät ohjearvot ylittäviä PAH-yhdistepitoisuuksia. Näytepisteessä RF116 todettiin alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus antraseenia sekä kynnysarvotasot ylittäviä pitoisuuksia muita PAH-yhdisteitä. Lisäksi näytepisteessä RF115 todettiin kynnysarvon ylittävä pitoisuus arseenia.

Vuoden 2020 tutkimukset

Vuoden 2020 tutkimukset sijoittuivat Samat Nordic Oy:n tulevan säiliökentän alueelle, Fintoil Hamina Oy:n hankealueen kaakkoisnurkkaan. Alueelle tehtiin yhteensä 11 noin 0–4,5 metrin syvyydelle ulottuvaa tutkimuspistettä. Aistinvaraisten havaintojen perusteella kohteen maaperässä sijaitsee vaihtelevia määriä jätejakeita, kuten kreosootilla kyllästettyä puuainesta. PIMA-asetuksessa määritellyt alemmat ja ylemmät ohjearvot ylittyivät kolmessa tutkimuspisteessä (PT9, KP2 ja KP3). Kyseisissä tutkimuspisteissä todetut ylemmän ohjearvon ylittävät PAH-yhdisteiden summapitoisuudet todettiin vaihtelevasti 0,5—2,0 metrin syvyydellä. Tutkimuspisteessä PT9 PAH-yhdisteiden summapitoisuus ylitti

alemman ohjearvon syvyyksissä 0,1—1,0 ja 2,0—3,0. Alemmat ja ylemmät ohjearvot ylittyivät myös yksittäisten PAH-yhdisteiden osalta. Lisäksi näytepisteessä PT9 todettiin ylemmän ohjearvon ylittävä pitoisuus (2400 mg/kg) öljyhiilivetyjakeita C10-C21. Kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita todettiin näytepisteissä KP1 (MTBE:n ja TAME:n summapitoisuus), KP3 (arseeni), KP4 (arseeni) sekä KP8 (bentso(a)pyreeni).

Voimakkaasta öljyhiilivetyjen hajusta sekä kohonneesta PID-lukemasta (25,8 ppm) huolimatta näytepisteessä KP10 ei todettu laboratorion määritysrajoja ylittäviä pitoisuuksia bensiini- ja öljyhiilivetyjä tai haihtuvia orgaanisia yhdisteitä. Näytteissä ei myöskään todettu laboratorion määritysrajoja ylittäviä pitoisuuksia PCB-yhdisteitä, kloorifenoleita tai syanidia.

Pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi

Kohteeseen tulee teollista toimintaa, alueelle tulee kestopäällyste. Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä vedenoton kannalta tärkeän pohjavesialueen lähellä.

Herkkydeltään kiinteistö katsotaan alueeksi, jonka pilaantuneisuuden vertailuarvona voidaan käyttää PIMA-asetuksessa määriteltäviä ylempiä ohjearvoja. Vertailuarvot eivät kuitenkaan sovellu suoraan esimerkiksi haitta-aineiden kulkeutumisen arviointiin.

Tunnistetut mahdolliset altistus- tai kulkeutumisreitit olisivat kulkeutuminen veden mukana mereen tai kulkeutuminen ilmaan.

Kohteessa on todettu alemman ohjearvon ylittävänä pitoisuuksina PAH-yhdisteitä sekä öljyhiilivetyjä. PAH:sta kulkeutuvinta yhdistettä, naftaleenia on todettu muutamassa pisteessä. Öljyhiilivedyt ovat koostuneet pääasiassa keskitisleistä.

Kulkeutumisriskit

Kohdealue tullaan asfaltoimaan, jolloin vajovedet eivät pääse huuhtelevaan paikoin pilaantuneeksi todettuja maa-aineskerroksia. Vedet ohjataan alueesta riippuen hule- tai jätevesiviemäriin.

Ramboll Oy:n, Kymen Sipti Oy:n sekä Sipti Environment Oy:n tutkimustulosten perusteella haitta-aineet sijaitsevat vaihtelevasti noin 0–3 m syvyyvälillä. Haitta-ainekerrokset ulottuvat paikoin myös hieman pohjavesipinnan alapuolelle.

Haminan öljysatamassa aiemmin tehtyjen ympäristötekniisten tutkimusten (mm. pohjaveden velvoiteseuranta) perusteella alueen maaperän haitta-aineet kulkeutuvat jonkin verran pohjaveden mukana kiinteistön eri osiin.

Koska vajovesien pääsy maaperään estetään tiiviillä pintarakenteella, kulkeutuminen tapahtuisi käytännössä pohjaveden mukana. Kohteen pilaantuneisuus on vanhaa, jolloin liukoisimmat jakeet ovat todennäköisesti jo aikojen kuluessa veden mukana kulkeutuneet. On kuitenkin mahdollista, että

vähäisiä määriä haitta-aineita edelleen liikkuu kohdealueen pohjaveden mukana ja päättyy mereen. Vähäinen kuormitus ei meren ekologista tilaa merkittävästi muuta, sillä pitoisuudet laimenevat voimakkaasti mereen päätyessään.

Terveysriskit

Kohteessa maaperän pintakerroksissa esiintyvät haitta-aineet eivät ole herkästi haihtuvia. Kohteeseen rakennettava asfalttikenttä vähentää haihtumisen sekä pölyämisen mahdollisuutta. Haitta-aineita ei ole todettu tulevien tehdasrakennusten alueen alla, vain tulevan säiliökentän alueella. Näin ollen altistumista hengitysilman kautta ei pidetä merkittävänä riskinä.

Ekologiset riskit

Kohde sijaitsee alueella, jossa maaperässä on todettu pilaantuneisuutta jo 80-luvulta lähtien, joten alueen eliöstö on sopeutunut vallitseviin olosuhteisiin.

Kunnostustarve- ja tavoite

Edellä esitetyn riskinarvion perusteella kohteessa ei ole tunnistettu merkittäviä kulkeutumis- tai terveysriskejä tulevassa tilanteessa. Tarkastelun perusteella kohdekiinteistön maaperässä sijaitsevat pilaantuneet maamassat sekä jätejakeet esitetään poistettavaksi vain rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Maaperän puhdistussuunnitelma

Maaperän puhdistussuunnitelma on esitetty kokonaisuudessaan ilmoituksen liitteenä olevassa suunnitelmassa (Sipti Environment Oy, 8.2.2021).

Esivalmistelut

Kunnostuksen aloittamisesta ilmoitetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle, Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä HaminaKotka Satama Oy:n edustajille. Lisäksi kunnostustöistä tiedotetaan öljysataman alueella toimivia tahoja. Aloitusilmoitukseen kootaan rakentamistöihin ryhtyvän tahon, ympäristötekniikan valvojan, työt toteuttavan urakoitsijan sekä pilaantuneiden maamassojen vastaanotosta vastaavan tahon yhteystiedot.

Kunnostusalueet aidataan ja varustetaan pilaantuneen maaperän kaivusta kertovin varoituskyltein ennen kunnostustöiden aloitusta. Lisäksi esivalmisteluissa otetaan huomioon HaminaKotka Satama Oy:n mahdollisesti asettamat vaatimukset.

Puhdistusmenetelmä ja -tavoite

Kohteessa tehtävät maaperän kunnostustoimenpiteet suoritetaan massanvaihtona tulevan rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Kohteesta poistettavat pilaantuneet maamassat toimitetaan haitta-ainepitoisuustasojen perusteella luvanvaraisiin vastaanottopaikkoihin. Jätteet erotellaan kaivettavista maista ja toimitetaan erikseen asianmukaiseen käsittelyyn.

Vesien käsittely

Mikäli kaivantoihin kertyy vesiä, otetaan vesistä näyte niiden sisältämien haitta-ainepitoisuuksien selvittämiseksi. Vesinäytteestä analysoidaan akkreditoidussa ympäristölaboratoriossa bensiini- ja öljyhiilivedyt C5-C40, PAH-yhdisteet, metallit sekä kiintoaineksen kokonaismäärä. Mahdollinen käsittelytarve (esim. öljynerotus) arvioidaan analyysitulosten perusteella. Kaivantoveden määrästä ja haitta-ainepitoisuuksista riippuen vedet poistetaan kohteesta esim. imuautolla tai johdetaan jätevesi- tai hulevesiverkkoon. Viemärointilupa haetaan erikseen viemäriverkon omistajalta.

Jätteiden käsittely

Kaivumaissa esiintyvät jättejakeet, kreosootilla kyllästetty puuaines ja mahdolliset muut, erotellaan maamassoista ja toimitetaan asianmukaiseen kierrätykseen, käsittelyyn tai loppusijoitukseen kaatopaikalle.

Kuljetukset

Pilaantuneiden maiden kuormat peitetään ja autojen renkaat puhdistetaan tarvittaessa pilaantuneiden massojen leviämisen estämiseksi. Kuormista laaditaan siirtoasiakirjat ja ne säilytetään vähintään kolme vuotta työn hyväksymisestä valvojan arkistossa.

Varastointi

Mikäli kaivettavia pilaantuneita maamassoja ei kyetä kuormaamaan välittömästi kaivujen yhteydessä, välivarastoidaan niitä kaivualueen välittömässä läheisyydessä. Haitta-aineiden leviämisen estämiseksi välivarastointi pyritään toteuttamaan kestopäällystetyllä alueella ja välivarastoinnin kesto minimoimaan. Pölyävät maamassat peitetään välivarastoinnin ajaksi.

Kaivettujen maa-aineisten hyödyntäminen kohteessa

Kohteesta kaivettavia maamassoja voidaan hyötykäyttää kiinteistön sisäisessä maanrakentamisessa seuraavin reunaehdoin:

- Kaivantojen täytöissä voidaan hyödyntää VNa 214/2007 alemman ohjearvotason alittavia massoja.
- PAH- ja öljy-yhdisteitä sisältäviä kynnysarvon ylittäviä maita ei hyödynnetä pohjaveden pinnantason alapuolisessa maanrakentamisessa
- Selvästi haitta-aineelta haisevia maita ei hyötykäytetä viemärikaivannoissa eikä rakennusten alla
- Jättejakeita sisältäviä maamassoja ei hyötykäytetä maanrakentamisessa; voidaan hyötykäyttää jätteiden poiston jälkeen
- Hyötykäytettävien maamassojen tulee täyttää rakentamisen asettamat geotekniset vaatimukset.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisy

Kunnostuskohteessa noudatetaan työsuojeluohjetta, joka soveltuu metalleilla ja PAH-yhdisteillä pilaantuneelle alueelle. Kunnostustyön melu ja värinä vastaavat normaalin maanrakennustyömaan aiheuttamaa melua ja värinää.

Poikkeuksellisiin tilanteisiin, kuten työmaan onnettomuuksiin, myrskyihin tai rankkasateisiin pyritään valmistautumaan asianmukaisella suunnittelulla sekä tiedottamisella. Esimerkiksi polttoaine- ja öljyvuototapauksissa koneista tai säiliöistä valunut polttoaine imeytetään välittömästi turpeeseen. Vuodon seurauksena pilaantuneet maa-ainekset poistetaan kohteesta asianmukaisesti.

Kunnostustyöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että maa-aineksen ja haitta-aineiden leviäminen ympäristöön kaivujen sekä kuljetuksen aikana estetään. Pölyvien maa-ainesten leviäminen estetään tarpeen mukaan kostuttamalla tai peittämällä ne. Kaivuja ei suoriteta erittäin kovalla tuulella tai rankkasateen aikana.

Puhdistustyön valvonta ja laaduntarkkailu

Pilaantuneen maaperän kaivutyöt suunnitellaan kohteessa aiemmin tehtyjen maaperätutkimusten perusteella. Lisäksi kohteessa suoritetaan lisätutkimuksia, mikäli tulevat laitosrakenteet sitä edellyttävät. Ennen töiden aloitusta kohteeseen laaditaan tarkennettu laadunvarmistussuunnitelma, joka perustuu kunnostussuunnitelmassa esitettyyn laadunvalvontaan ja viranomaisten päätökseen.

Ympäristötekniinen valvoja valvoo pilaantuneen maaperän kaivutöitä ja ohjaa kunnostusta ja kaivettujen maiden hyötykäyttöä säännöllisin väliajoin otettavien seurantanäytteiden avulla. Haitta-ainepitoisuuksia tutkitaan sekä kenttämittauksin (mm. XRF-analysaattori, PetroFlag, PID) että laboratoriotutkimuksin. Seurantanäytteistä analysoidaan haitta-aineita aiempien tutkimustulosten perusteella, ja mikäli kunnostuksen aikana maaperässä epäillään aikaisemmissa tutkimuksissa toteamattomia haitta-aineita, analysoidaan epäillyt haitta-aineet laboratoriossa.

Kohteen käyttöhistorian perusteella näytteistä analysoitavia haitta-aineita ovat ainakin öljyhiilivedyt C10-C40, PAH-yhdisteet sekä PIMA-asetuksessa määritetyt alkuaineet (metallit).

Kunnostuksen lopputulos varmistetaan jäännöspitoisuusnäytteillä, joita otetaan kaivantojen seinämistä sekä pohjamaasta siten, että kohteeseen jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyä. Tulevien tehdasrakennusten pohjarakenteiden alueilla edustavaksi jäännöspitoisuusnäytteenoton tiheydeksi arvioidaan 1 näyte per 200 m² ala. Putki- ja johtokaivannoista jäännöspitoisuusnäytteet otetaan noin 15- 20 metrin välein.

Jäännöspitoisuusnäytteet analysoidaan akkreditoidussa ympäristölaboratoriossa. Jäännöspitoisuusnäytteistä analysoidaan kyseisessä kaivannossa alemman ohjearvon ylittävänä pitoisuutena todetut haitta-aineet.

Raportointi ja kirjanpito

Työmaavalvoja seuraa ja ohjaa kunnostustyön etenemistä ja kirjaa suoritettut toimenpiteet ja tapahtumat työmaapäiväkirjaan. Myös poikkeamat ja poikkeustilanteet kirjataan. Valvoja pitää kirjaa kohteesta otetuista näytteistä sekä kohteesta poistetuista pilaantuneen maan kuormista.

Kunnostustöiden päättymisestä ilmoitetaan valvovalle viranomaiselle. Kunnostusta koskeva loppuraportti toimitetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle sekä muille sidosryhmille kahden kuukauden sisällä kunnostuksen päättymisestä.

Puhdistusaikataulu

Hankealueella tehtävät maankaivut ja pilaantuneen maaperän kunnostustyöt toteutetaan kahdessa eri vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa kaivutöitä toteutetaan tulevan säiliökentän alueella. Hankealueen kaakkoisnurkassa sijaitsevan säiliöalueen rakennustyöt pyritään aloittamaan talvella 2021.

Toisessa vaiheessa kaivutöitä tullaan tekemään Fintoil Hamina Oy:n tulevan mäntyöljytislaamon alueella. Rakennustyöt aloitetaan kevättalvella 2021.

Lausunnon antajat

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on neuvotellut 19.1.2021 pilaantuneen alueen puhdistamisesta ilmoittajan ja kiinteistönomistajan edustajien kanssa. Ilmoitus on toimitettu tiedoksi Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ratkaisu

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tarkastanut Haminan kunnassa sijaitsevan kiinteistön 75-402-1-187, tarkemmin Fintoil Oy:n hankealueen, pilaantunutta maaperää koskevan ilmoituksen ja hyväksyy siinä esitetyn maaperän puhdistamisen seuraavin ehdoin:

Puhdistustavoitteet

- 1 Alueelta tulee poistaa kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ja/tai jätteitä sisältävät maa-ainekset sekä jätteet rakentamisen vaatimassa laajuudessa.
- 2 Kaivettujen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia ennen niiden hyödyntämistä tai kuljettamista vastaanottoon. Maanäytteistä tulee analysoida vähintään aiemmissa tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet. Näytteet on otettava ja analysoitava siten, että kaivetun maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet saadaan edustavasti selvitettyä.

Maa-ainesten käsittely, varastointi ja kuljettaminen

- 3 Poistettavat haitta-ainepitoiset ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 4 mukaisesti, sekä jätteet, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia tai jätteitä.
- 4 Mikäli alueella on tarpeen välivarastoida haitta-ainepitoisia maa-aineksia, tulee välivarastoinnin olla mahdollisimman lyhytaikaista. Välivarastoitava maa-aines ei saa sisältää helposti kulkeutuvia haitta-aineita. Välivarastoitava maa-aines on peitettävä, jos sääolosuhteet ovat sellaiset, että maa-ainekset voivat levitä tuulen tai sadevesien mukana.
- 5 Hankealueella voidaan hyödyntää alueelta kaivettavia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisen alempia ohjearvotasoja ja joista mahdolliset jätejakeet on poistettu. PAH- ja öljy-yhdisteitä sisältäviä kynnysarvon ylittäviä maita ei kuitenkaan tule hyödyntää pohjaveden pinnantason alapuolisessa maanrakentamisessa eikä selvästi haitta-aineelta haisevia maita viemärikaivannoissa eikä rakennusten alla.

Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja tarvittaessa haitta-aineiden liukoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä.

Kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävien maiden hyödyntämispaikat ja -määrät tulee dokumentoida.

- 6 Työn aikainen maankaivu ja liikenne on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi. Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytyille toiminnanharjoittajalle.

Kaivantovesien käsittely

- 7 Pinta- ja hulevesien pääsy alueelle kaivettuihin kaivantoihin tulee estää. Mikäli kaivantoon kertyy vettä, on sen haitta-ainepitoisuudet selvitettävä ennen kuin vedet johdetaan pois. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.

Vettä ei saa johtaa maastoon tai hulevesiviemäriin, mikäli vedessä havaitaan haitta-aineita, joiden pitoisuudet ylittävät VNa 1022/2006 liitteen 1 mukaiset ympäristölaatu normit. Veden johtamisesta jätevesiviemäriin tulee sopia vesilaitoksen kanssa hyvissä ajoin ennen veden johtamista.

Mikäli kaivantoihin kertynyttä vettä ei voida ominaisuuksiensa vuoksi johtaa sellaisenaan jätevesiviemäriin, on se poistettava esimerkiksi imuautolla tai puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla, jonka käytön Kaakkois-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt.

Talteen otettu, haitta-aineita sisältävä vesi on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisen jätteen kuljetuksesta on tehtävä siirtoasiakirja jätelain (646/2011) 121 §:n mukaisesti.

Kaivualueen jäännöspitoisuudet

- 8 Kaivutyön lopuksi kaivantojen seinämistä ja pohjista tulee ottaa jäännöspitoisuusnäytteet. Ne on otettava niin, että kaivualueen maaperään jäävät haitta-ainepitoisuudet tulevat luotettavasti selvitettyiksi. Näytteistä on analysoitava laboratoriossa vähintään kyseisellä kaivualueella tehdyissä tutkimuksissa todettujen haitta-aineiden pitoisuudet.

Tiedottaminen, kirjanpito ja raportointi

- 9 Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Kyseisen henkilön nimi ja yhteystiedot sekä puhdistamisen aloittamis- ja lopettamisajankohdat on ilmoitettava HaminaKotka Satama Oy:lle ja öljysataman alueella toimiville tahoille sekä kirjallisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- 10 Puhdistamisen aikana on pidettävä kirjaa näytteenotosta ja eri käsittelypaikkoihin toimittavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista sekä pilaantuneen maa-aineksen ja muiden jättejakeiden määrästä ja sijoituskohdista.
- 11 Mikäli rakennustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu alueella aiemmin tehdyissä tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.
- 12 Työn päätyttyä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:
 - puhdistetun alueen tunnistetiedot,
 - puhdistuksen aloitus- ja lopetuspäivät sekä työn kokonaiskesto,
 - yhteenvetotaulukko maanäytteiden kenttä- ja laboratorioanalyysien tuloksista,
 - kartta, josta selviää, mistä kohdista ja miltä syvyyksiltä haitta-ainepitoisia maa-aineksia ja jätteitä on poistettu, mille alueelle on jäänyt kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sekä jäännöspitoisuusnäytteiden sijainti

- poistettujen maa-ainesten sekä muiden jätejakeiden vastaanottoaikojen tiedot ja niihin toimitetun jätteen ja maan kokonaismäärät sekä haitta-ainepitoisuudet,
- yhteenveto vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä sekä
- arvio kaivutyön lopputuloksesta sekä siihen liittyvät epävarmuustekijät.

Puhdistuksen loppuraportti on toimitettava tarkastettavaksi Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle sekä tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa puhdistuksen päättymisestä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivetulla alueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei lain 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Tässä ilmoituksessa tarkoitettu maaperän puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa, koska se ei ole jätteen ammattimaista tai laitosta käsiteltä, se ei aiheuta vesistön tai sitä vähäisemmän vesiuoman pilaantumista eikä siitä aiheudu kohtuutonta rasitusta ympäristöön. Päätöksen määräykset on annettu ympäristönsuojelulain 136 §:n nojalla ja ne on katsottu tarpeelliseksi ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseksi sekä toiminnan järjestämisen ja valvonnan kannalta. Päätös on määrätty olemaan voimassa määrääjän kunnostuksen kertaluonteisuuden vuoksi.

Määräys 1.

Päätöksessä ei ole määrätty numeerisia puhdistustasoja vaan on hyväksytty haitta-ainepitoisten maiden poistaminen rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Tämä on katsottu riittäviksi ympäristö- ja terveysriskin ehkäisemisen näkökulmasta huomioiden maaperässä todettujen haitta-aineiden ominaisuudet ja alueen maankäyttö.

Määräys 2.

Kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet on edellytetty selvittämään näytteenoton avulla, jotta voidaan päättää niiden hyötykäytöstä alueella tai maa-ainekset pystytään toimittamaan niiden vaatimaan käsittelyyn.

Määräys 3.

Poistettavat haitta-ainepitoiset ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset, joita ei hyödynnetä alueella, on edellytetty toimittamaan ensisijaisesti hyödynnettäväksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäväksi luvan omaavaan vastaanotto- ja käsittelypaikkaan, koska jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista käyttää uudelleen, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään.

Määräykset 4 ja 6.

Jätelain 13 §:ssä edellytetään muun muassa, että jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa on huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua, hajua tai viihtyisyyden vähenemistä.

Jätelain 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja mm. pilaantuneesta maa-aineksesta ja vaarallisesta jätteestä. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä kolmen vuoden ajan.

Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle.

Määräys 5.

Korkeita haitta-ainepitoisuuksia sisältävien kaivumaiden poistaminen rakentamisen yhteydessä on tarkoituksen mukaista ja hyötykäytölle asetetut rajoitteet haitta-aineiden ominaisuudet huomioiden tarpeen.

Määräys 7.

Kaivantoihin kertyvien vesien haitta-ainepitoisuudet on edellytetty selvittämään ja pilaantuneet vedet käsittelemään, jotta vedessä olevat haitta-aineet eivät pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle, eivätkä aiheuttamaan ympäristön pilaantumista.

Määräys 8.

Jäännöspitoisuusnäytteiden avulla saadaan tieto maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista.

Määräykset 9.–12.

Pilaantuneiden maiden puhdistamista koskeva tiedottaminen, puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta.

Määräys 11.

Odottamattomista tilanteista tulee ilmoittaa, jotta Kaakkois-Suomen ELY-keskus voi tarvittaessa antaa lisäohjeita tai määräyksiä puhdistustyön toteuttamisesta, tarkkailusta sekä jatkotoimenpiteistä.

Sovelletut oikeusohjeet

- Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16, 133, 136, 190, 191 ja 205 §
- Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §
- Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

- Jätelaki (646/2011) 6, 8, 13, 15, 29, 121 ja 122 §
- Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
- Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
- Valtion maksuperustelaki (150/1992)
- Valtioneuvoston asetus (1272/2020) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021
- Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Asetuksen 1272/2020 maksutaulukon mukaan pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittely maksaa 55 euroa/h. Tämän ilmoituksen käsittelyyn on kulunut 16 tuntia, joten maksu on 880 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen 1272/2020 ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 26.2.2026 saakka.

Muutoksen haku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen ELY-keskusten verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi > Ajankohtaiset > Kuulutukset

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan myös toiminnan vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla.

Lisätiedot

Asiaa on käsitellyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Vanhempi insinööri Kati Häme.

Asiakirjan hyväksyntä

26.2.2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Vanhempi insinööri Kati Häme ja ratkaissut Ympäristönsuojelupäällikkö Juha Rantala. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa

Jakelu (sähköisesti)**Päätös**

Ilmoituksen tekijälle

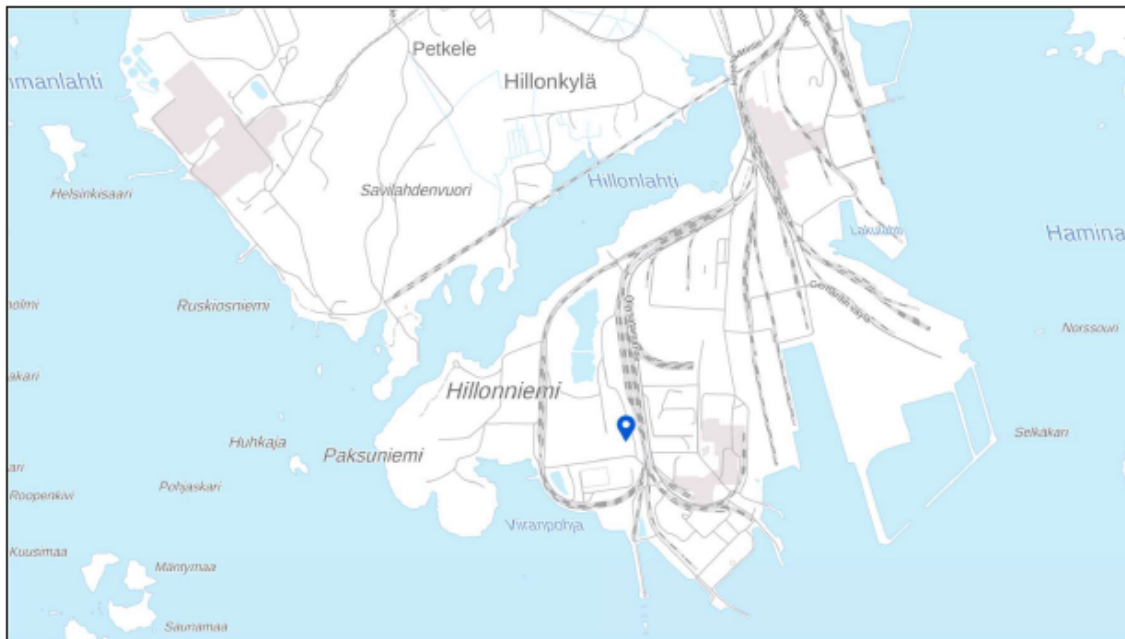
Tiedoksi

Haminan kaupunginhallitus
Haminan kaupungin ympäristönsuojelutoimisto
HaminaKotka Satama Oy
Sipti Environment Oy
Suomen ympäristökeskus

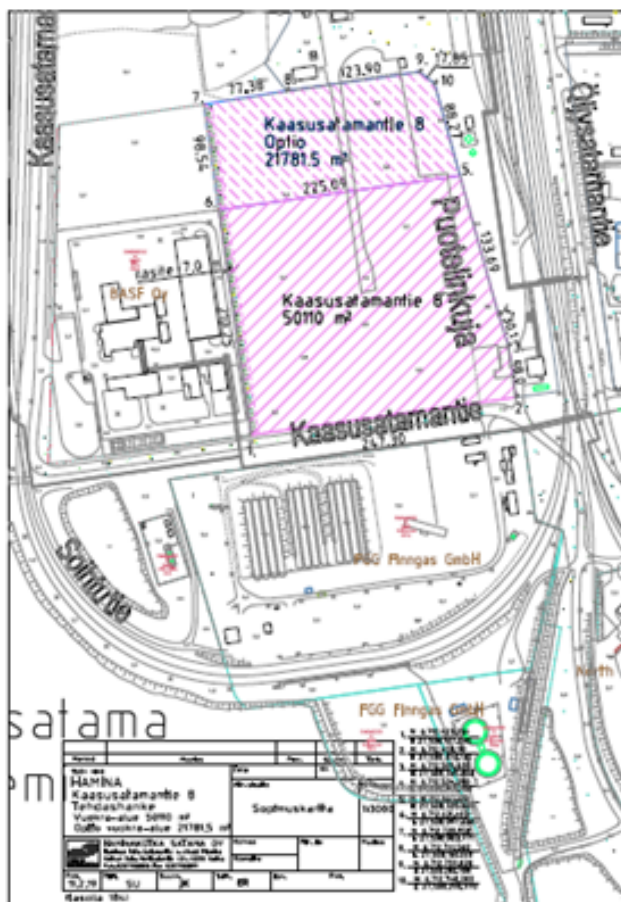
Liitteet

Liite 1 Puhdistettava alue kartalla
Liite 2. Valitusosoitus

10.2.2021

Kuva 1. Kohdekiinteistön sijainti. © Maanmittauslaitos.

Kuva 2. Fintoil Oy:n vuokra-alue

26.2.2021

Valitusosoitus

Valitusviranomainen

Kaakkois-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella, siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tarkemmin säädetään.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 5.4.2021.**

Sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Vaasan hallinto-oikeus

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

postiosoite: PL 204 ,65101 Vaasa

puhelin: Vaihte 029 56 42611, 029 56 42780 kirjaamo

sähköposti: vaasa.hao(at)oikeus.fi

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja KASELY/220/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/220/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Häme Kati 26.02.2021 12:39

Ratkaisija Rantala Juha 26.02.2021 12:27